

Forfatter: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind

Titel: BREV TIL: Quaade, George Joachim FRA: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind (1868-05-07)

Citation: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind: "BREV TIL: Quaade, George Joachim FRA: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind (1868-05-07)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 93. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-002-shoot-L0018250060020063.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Udenrigsminister Grev Frijs til Kammerherre Quaade, Gesandt i Berlin

Kjøbenhavn, 7. Mai 1868.

Kjære Quaade! Der er hengaaet noget længere Tid end ellers uden at De har modtaget private og fortrolige Meddelelser fra mig, men dette har sin væsentligste Grund i at jeg til samme Tid, som jeg har været en Deel beskjæftiget i Rigsdagen, har følt mig personlig meget ilde paa Grund af en stærk og haardnakket Forkjølelse, der gjør mig al Tænken og aandelig Beskjæftigelse i denne Tid noget besværlig, dog vil jeg ikke lade afreise den engelske Coureer uden at medgive ham nogle Linier til Dem. —

s. 94 Den forandrede Vending af Sagen med Hensyn til Benyttelsen af Slægtskabsforhold, der fremkaldtes ved Mohrenheims Meddelelse til Dem og Beretningen herom, har virket en Deel nedslaaende ikke alene paa mig men ogsaa andetsteds hvor den endelige Resolution ligger, thi ihvor blide Former det end var fremsat, maatte Hovedindtrykket dog blive at man for Øieblikket ikke kunde indlade sig paa nogen varm og virksom Deeltagelse, uden at en directe Henvendelse fra Kongen af Danmark til Kongen af Preussen fandt Sted til samme Tid. — Et sligt Raad, just paa Grund af at det var givet af Keiseren af Rusland, maatte, hvor tung og vanskelig endog Opfyldelsen heraf vilde være, dog være Gjenstand for ikke alene den roligste men ogsaa den grundigste Overveielse, og Frugten af denne Overveielse vilde have foreligget i det Brev, som Kongen vilde have skrevet til Keiseren af Rusland, men som er bleven opsat at afsendes paa Grund af de senere fremkomne Vanskeligheder og Forandringer, hvorom det er umuligt at have nogen klar Forestilling efter de hidindtil fremkomne Antydninger; kun saa meget synes sandsynligt, at Tilbøieligheden til at foretage overtalende Skridt er aftaget, og der synes ikke at være nogen Grund til forinden den modtagne Oplysning om hine Vanskeligheders Beskaffenhed at foretage Noget fra Kongens Side, som i Øieblikket kunde være Keiseren ubequem og generende; hvorfor ogsaa Brevets Afsendelse er sat i Bero indtil man kan have noget Indblik i den forandrede Situation, da denne muligviis kunde bidrage til at modificere den hele Henvendelse. —

I det Brev som Kongen havde villet skrive idag fremhæves, foruden den aldeles fornødne Anerkjendelse af Keiserens velvillige Sindelag saavel imod Kongen som imod Danmark, den liden Fremgang som Forhandlingerne hidindtil have havt, og at det muligviis ad en anden Vei gennem Souverainernes directe Udtalelse kunde være muligt at fremme det ønskede Forligs Værk mere. — Herefter uds. 95 vikles Kongens Hovedbestræbelser og Hovedønske at bidrage sit til at leve i fuld og varig Forstaaelse med Preussen, saavel som med alle andre Stater, og fremfor alle med Førstnævnte som vor nærmeste Nabo, idet Kongen nærer det Ønske at kunne sikkre sit Land under kommende Forviklinger i Europa en stræng, nøiagtig og varig Neutralitet, som ikke alene for Danmark men ogsaa paa Grund af Danmarks geographiske Beliggenhed for hele Norden vilde være af indgribende Betydning. — Kongen udtaler sig derefter om Flensborglinien som den der vilde tilfredsstille Nationalitetens Fordringer og ved hvis Tilstaaelse det som af Alt ligger ham meest paa Hjerter nemlig en god Forstaaelse mellem Danske og Tydske ikke alene vilde blive muliggjort men ogsaa falde naturlig, idet hiin Indrømmelse fra den Stores Side indeholdt en Anerkjendelse af den lille Stats og Nations Berettigelse, som vilde være mere veltalende end noget nok saa stærkt og hjerteligt Ord. Endvidere gjøres opmærksom paa at man i Overbeviisning om Kongen af Preussens ophøiede Følelse af den kongelige Værdighed maa forvente med Hensyn til Garantierne at ikke disse fastholdes, naar de kunne træde hindrende iveien for Kongens Souverainitet eller Landets Selvstændighed. Dog maa jeg tilføie at med Hensyn til det afstaaende District fremhæves at Dübbøl og Als naturligviis for os ikke have nogen strategisk Betydning og at derfor en Forpligtelse til ikke at befæste disse Punkter ikke vilde frembyde Vanskelighed, det hvorpaa Kongen maatte lægge Vægt, det var at de Danske, som ved deres gjentagne Afstemning havde viist i hvor høi Grad de ønskede at vende tilbage til deres gamle Fødeland og Konge, kunde erholde dette Ønske opfyldt og altsaa han fremfor Alt maatte ønske den nationale Grændse som ved de stedfundne Afstemninger havde givet sig tilkjende. Disse Betragtninger og Grunde ligge saa naturlige for Kongen af Danmark, ere af ham saa gjentagende gjort gjeldende, at han med Glæde skulde directe herom henvende sig til Hans M. Kongen af Preussen, s. 96 hvorved han kun vilde følge sit Hjertes Indskydelse, men hidindtil have paa begge Sider fremsatte Anskuelser været saa divergerende, at han ikke kunde forsøge sligt Skridt uden at have raadført sig med Keiseren om dets Betimeiighed. Saasnart Kongen gennem Keiseren erholdt Vished for en velvillig Modtagelse fra Kong Wilhelms Side, vilde intet være ham kjærere end forsøge, udtalende sig med fuld Aabenhed, om ad denne Vei og gennem Keiserens Raad en slig Løsning kunde tilveiebringes som man havde søgt forgjæves at naae ad de hidtil førte Forhandlingers Vei. —

Da Kongen ikke første Gang opfordres til at gaae den directe Vei at henvende sig til Kongen af Preussen, og dette er skeet tidligere uden dog at have ført til noget Resultat, idet Brevet ikke er blevet besvaret, ¹⁾ vil det ikke være muligt at kunne bevæge ham til dette Skridt uden at der sikkres bemeldte personlige Henvendelse en velvillig Modtagelse; saa meget mere som Kongen af Preussen med fuld Rette maatte kunne beklage sig over en slig Henvendelse, hvortil der fra hans Side ikke er givet Anledning. —

Endvidere er det mig ikke muligt efter hvad der foreligger for mig, at kunne tilraade et sligt Skridt efter hvad der er yttret fra Grev Bismarcks Side, thi her er udtrykkelig henviist til en Henvendelse til »Gemyttet«

gjennem Slægtskabsbaand og ikke paa fjerneste Maade antydet nogen directe Henvendelse, saa at han endog efter min Opfattelse maatte med Rette kunne beklage sig over et sligt Skridt, sigende at Ansvaret for sligt Skridts Virkning paa Kongen naturligviis maatte bæres af os, der uden nogensomhelst Opfordring dertil, havde foretaget dette. — Naar nu Virkningen af et sligt Skridt maa ansees for at være i høieste Grad tvivlsom, da forekommer det mig i høi Grad naturligt og nødvendigt at samle Blikket paa Usandsynligheden for en bevirket Fremgang af Spørgsmaalets Løsning ad denne Veis. 97og den Skade, der ved et ad denne Vei fremført Brud eller Afbrydelse, vil bevirkes; og det sidste fremstiller sig for mig under et dobbelt Synspunkt, nemlig Vanskeligheden i at komme tilbage fra hvad der ved denne Leilighed maatte udtales, og den Stilling der vil beredes vor Konge ved et sligt Afslag, naar det tillige kan gives Udseende af at man uden Opfordring eller Tilskyndelse af egen Drift er gaaet i Fælden, da ogsaa denne Stilling kan betragtes saavel fra et europæisk Standpunkt, hvor vistnok Alle ville forundre sig over at man vovede sig ind paa dette Gebeet uden Tilskyndelse af den som det her kommer an paa, og med Understøttelse af en høist lunken Ven, som endog efter at have givet et lille Haab trækker sig tilbage; — hvad den indre Situation angaaer da troer jeg, at man med fuld Føie vilde kunne sige til den, der havde kunnet give Kongen et sligt Raad, at han manglede den Ro og besindige Veien af Forholdene, som man hidindtil har tiltroet mig, og som for Øieblikket efter min Overbeviisning er den absolut fornødne Egenskab for en dansk Premier, og dette saavel udadtil som indadtil, — thi den nuværende europæiske Samfundsorden, hvor al Folkeret er ophørt og det hidindtil har viist sig umuligt at danne et Slags Areopag, kan ikke være af nogen permanent Natur; mit Haab er at under en eller anden Form vil man atter søge tilveiebragt et Slags Ligevægtssystem, og naar Nødvendigheden heraf for en sund og frodig Udvikling af Europas Liv bliver indlysende for Alle, da vil ogsaa hermed Erkjendelsen af de smaa Staters Berettigelse og Nødvendighed i det hele System fremtræde klar, og min Slutning heraf er: at kunne vi rolig og ubemærket oversidde den nuværende Crisis, da kan vort Liv gjerne blive ligesaa langvarigt som mangen stor Stats, og med Anvendelse paa det foreliggende Tilfælde — da kunne vi være bedre tjente med en Udsættelse og Forlængelse af denne pinefulde Tilstand end ved at foretage Noget, hvorved Modstanderen seer sig istand til at give det Hele en brats. 98Ende. — Ganske anderledes vilde imidlertid Sagen stille sig, naar der havdes Vished for at en slig Henvendelse fra vor Konge til Kongen af Preussen vilde være velkommen, thi det følger af sig selv og er af mig gjentagende og paa det Stærkeste fremhævet: at en Tilendebrielse af denne Sag ad directe Vei uden nogensomhelst anden Stats Mellekomst naturligviis for os er det Første af Alt, thi der vil da kunne fremstaae et naturligt Forhold imellem de 2 Nationer, der med Lethed vil kunne seire over Rivninger som nu vise sig tidt saa vanskelige at abordere, og vi Danske vilde komme under en slig Tilstand til at danne et naturligt Mellemed imellem Tydske og Svensk-Norske, hvortil vi efter Natur, Udvikling og hele Eiendommelighed ere bedst skikkede, da vi have Meget af begge Dele. —

7

Efter de sidst modtagne Telegrammer kunne vi vel ikke vente Mohrenheim hertil med det Første; dog synes der efter den Retning at dømmes, hvori Vinden nu blæser fra Petersborg ikke at være særlig Anledning til at forhaste sig, thi det som Afgjørelsen beroer paa decideres ikke dersteds, men i Berlin hvor for Øieblikket Tyngdepunktet er. — Vi ville give Meget for en fredelig Afgjørelse og for at kunne naae et fuldstændigt Forlig, men man kan som Ordsproget siger ogsaa købe Guld for dyrt, og dette vilde det være efter min Formening om man ikke paa hvert Punkt til det Yderste hævdede Kongens Værdighed, og derigjennem Landets Ære — samt at man ikke for at vinde Noget tilbage bringer det i Fare og Afhængighed, som endnu er frit og ubeskaaret, thi da er Prisen for dyr, hvad end siden maatte skee, og den mulige Trøst for vore lidende Brødre i Slesvig: »commune naufragium dulce«, vil ikke kunne tilfredsstille mig. — Det lader forresten til, som om jeg i den senere Tid har en uheldig Haand, thi Handelen om vore vestindiske Øer vil vistnok trække i Langdrag, dog vil jeg haabe, at den ikke ved denne Forsinkelse vil blive umuliggjort. —

Ved at gjennemlæse mit Brev til Dem i Morgenstundens. 99bemærker jeg at jeg ikke stærkt nok har pointeret i Kongens Brev, at den attraaende Grændse naturligviis maa bestemmes ved Befolkningens frie Afstemning. —

Forsaavidt Mohrenheim maatte endnu være tilstede i Berlin er der naturligviis ingen Grund til at sætte ham ind i vor Betragtning og i Maaden hvorpaa vi vilde fremsætte den, thi man kan aldrig være vis paa om dette gjengives i aldeles correct Form og ikke mere tilpasset efter hvad man maatte ønske for Øieblikket meest at benytte i St. Petersborg for at trække sig tilbage fra den hele Sag. Desuden har jeg ikke erholdt nogen Tilkjendegivelse om at han ikke seer sig istand til at følge sin oprindelige Plan at komme herover paa et Par Dage og maa derfor vente ham hver Dag. . . .

C. E. Frijs.